

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2024, sp. zn. 4 Tdo 621/2024, ECLI:CZ:NS:2024:4.TDO.621.2024.1

Číslo: 32/2025

Právní věta:

I. Nedbalostní trestný čin může spáchat jediný pachatel, nerozlišují se u něj žádné formy trestné součinnosti, tedy ani spolupachatelství (§ 23 tr. zákoníku), účastenství (§ 24 tr. zákoníku) a ani přímé a nepřímé pachatelství (§ 22 odst. 2 tr. zákoníku). U každé osoby, má-li být pachatelem nedbalostního trestného činu, se posuzuje samostatně, zda svým jednáním z nedbalosti kauzálně přispěla k následku, třebaže jeho způsobení záviselo i na jednání dalších osob.

II. Pachateli přečinu obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 tr. zákoníku lze klást za vinu i způsobení smrti další osoby [ve smyslu § 273 odst. 3 písm. a) nebo odst. 4 tr. zákoníku], která se sama na skutku podílela a kterou by jinak, nebýt její smrti, bylo možno označit také za pachatele trestného činu obecného ohrožení z nedbalosti.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.09.2024

Spisová značka: 4 Tdo 621/2024

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Nedbalost, Obecné ohrožení z nedbalosti, Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, Pachatel, Trestný čin

Předpisy: § 13 tr. zákoníku

§ 16 tr. zákoníku

§ 22 odst. 1 tr. zákoníku

§ 273 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku

§ 273 odst. 4 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněných 1. P. H. a 2. společnosti A. s., spol. s r. o., proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 12. 10. 2023, sp. zn. 11 To 294/2023, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 3 T 139/2021.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 15. 6. 2023, sp. zn. 3 T 139/2021 (dále jen „soud prvního stupně“), byli obviněný P. H. (dále jen „obviněný“, příp. „dovolatel“) a obviněná společnost A. s., spol. s r. o. (dále jen „obviněná“, příp. „obviněná právnická osoba“ či „dovolatelka“), (dále společně jen jako „obvinění“, příp. „dovolatelé“) uznáni vinnými přečinem obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. b), c), odst. 4 tr. zákoníku. Podle skutkových zjištění se trestné činnosti obvinění dopustili tím, že obviněný P. H. v postavení mistra ve stavebnictví společnosti A. s., spol. s r. o., tedy v postavení osoby povoláné k řízení a kontrole činnosti zaměstnanců této společnosti, porušil ustanovení § 101 odst. 1, 2 zák. práce a § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; dále jen „zákon č. 309/2006 Sb.“), porušil povinnost jako vedoucí zaměstnanec pečovat o bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci, povinnost zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodné pro práci, na kterou budou používány, povinnost, aby byly stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí pravidelně a řádně udržovány, kontrolovány a revidovány tím, že dne 21. 3. 2019 při práci na staveništi XY v zóně XY, okres XY, předal do užívání nákladní vozidlo GINAF M 3335-S registrační značka XY bez platné státní technické kontroly ve zjevně špatném technickém stavu (s problémy s brzděním a s chybějící částí zadní korby) zaměstnanci P. Š. k práci na stavbě i mimo areál stavby, ačkoliv si byl vědom špatného technického stavu tohoto vozidla, které svým provozem může ohrozit zdraví, životy a majetek lidí, bez přiměřeného důvodu však spoléhal, že následek na zdraví, životech a majetku jiných lidí nezpůsobí. Avšak dne 21. 3. 2019 ve 14:55 hodin ulicí XY v XY, okres XY, v zastavěném a obydleném území města P. Š. jako zaměstnanec společnosti A. s., spol. s r. o., řídil zmíněné nákladní vozidlo GINAF naložené kamennou drtí, která byla potřeba k provádění stavby společností A. s., spol. s r. o., a bezprostředně tak ohrozil životy a zdraví lidí nacházející se v tu dobu v trase jeho jízdy, neboť v důsledku stavu brzdového systému vlivem nedostatečné údržby tohoto vozidla ve vysoké rychlosti pravou přední částí narazilo toto vozidlo do jedoucího osobního vozidla značky Peugeot 406 registrační značky XY majitele M. Z. řízeného I. B., čímž byla způsobena škoda na vozidle značky Peugeot 406 ve výši 56 000 Kč, nárazem bylo vozidlo odmrštěno vpravo mimo komunikaci, poté narazilo vozidlo GINAF do rohu budovy číslo popisné XY majitele S., čímž vznikla škoda ve výši 21 420 Kč, pokračovalo po chodníku, kde ohrozilo nejméně 10 chodců, na křižovatce s ulicí XY narazilo levou přední částí do pravé části stojícího vozidla značky Peugeot 307 registrační značky XY, ve kterém seděl majitel a řidič V. M. a jeho syn D. M., čímž byla způsobena škoda na vozidle značky Peugeot 307 ve výši 146 000 Kč a došlo ke zranění D. M., který v důsledku nárazu utrpěl zhmoždění pravé ruky a pravého kolene, dále P. Š. v tomto vozidle projel budovou číslo popisné 167 majitele společnosti B. s.r.o., čímž byla této společnosti způsobena škoda ve výši 2 649 915,33 Kč, při nárazu utrpěl P. Š. vážné mozkelebeční poranění, na jehož následky dne XY zemřel, poškozením nákladního automobilu GINAF vznikla společnosti D. T., s. r. o., škoda ve výši 485 000 Kč včetně daně z přidané hodnoty, čímž byla na majetku způsobena celková škoda ve výši 3 358 335,33 Kč. Obviněná společnost A. s., spol. s r. o., ve , porušila ustanovení § 101 odst. 1, 2 zák. práce a § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb., tedy porušila povinnost jako zaměstnavatel prostřednictvím svého vedoucího zaměstnance pečovat o bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci, povinnost zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodné pro práci, na kterou budou používány, povinnost, aby byly stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí pravidelně a řádně udržovány, kontrolovány a revidovány tím, že dne 21. 3. 2019 při práci na staveništi XY v zóně XY, okres XY, předal P. H. do užívání nákladní vozidlo GINAF M 3335-S registrační značka XY bez platné státní technické kontroly ve zjevně špatném technickém stavu (s problémy s brzděním a s chybějící částí zadní korby) zaměstnanci P. Š. k práci na stavbě i mimo areál stavby, ačkoliv si byl P. H. vědom

špatného technického stavu tohoto vozidla, které svým provozem může ohrozit zdraví, životy a majetek lidí, bez přiměřeného důvodu však spoléhal, že následek na zdraví, životech a majetku jiných lidí nezpůsobí. Avšak dne 21. 3. 2019 ve 14:55 hodin ulicí XY v XY, okres XY, v zastavěném a obydleném území města P. Š. jako zaměstnanec společnosti A. s., spol. s r. o., řídil zmíněné nákladní vozidlo GINAF naložené kamennou drtí, která byla potřeba k provádění stavby společností A. s., spol. s r. o., a bezprostředně tak ohrozil životy a zdraví lidí nacházející se v tu dobu v trase jeho jízdy, když v důsledku stavu brzdového systému vlivem nedostatečné údržby tohoto vozidla ve vysoké rychlosti pravou přední částí narazilo toto vozidlo do jedoucího osobního vozidla značky Peugeot 406 registrační značky XY majitele M. Z. řízeného I. B., čímž byla způsobena škoda na vozidle značky Peugeot 406 ve výši 56 000 Kč, nárazem vozidlo bylo odmrštěno vpravo mimo komunikaci, poté narazilo vozidlo GINAF do rohu budovy číslo popisné XY majitele S., čímž vznikla škoda ve výši 21 420 Kč, pokračovalo po chodníku, kde ohrozilo nejméně 10 chodců, na křižovatce s ulicí XY narazilo levou přední částí do pravé části stojícího vozidla značky Peugeot 307 registrační značky XY, ve kterém seděl majitel a řidič V. M. a jeho syn D. M., čímž byla způsobena škoda na vozidle značky Peugeot 307 ve výši 146 000 Kč a došlo ke zranění D. M., který v důsledku nárazu utrpěl zhmoždění pravé ruky a pravého kolene, dále P. Š. v tomto vozidle projel budovou číslo popisné XY majitele společnosti B., s. r. o., čímž byla této společnosti způsobena škoda ve výši 2 649 915,33 Kč, při nárazu utrpěl P. Š. vážné mozkomíšní poranění, na jehož následky dne XY zemřel, poškozením nákladního automobilu GINAF vznikla společnosti D. T., s. r. o., škoda ve výši 485 000 Kč včetně daně z přidané hodnoty, čímž byla na majetku způsobena celková škoda ve výši 3 358 335,33 Kč.

2. Za uvedený přečin byl obviněnému podle § 273 odst. 4 tr. zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání 3 roků, jehož výkon mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 4 let. Zároveň byla obviněnému podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku uložena povinnost, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení podle svých sil uhradil způsobenou škodu.

3. Týmž rozsudkem byl za uvedený přečin obviněné právnické osobě podle § 273 odst. 4 tr. zákoníku za použití § 18 t. o. p. o. uložen peněžitý trest ve výměře 600 denních sazeb po 1 000 Kč, tj. v celkové výměře 600 000 Kč.

4. Současně byla podle § 228 odst. 1 tr. ř. obviněným uložena povinnost nahradit společně a nerozdílně škodu poškozenému V. M. ve výši 100 000 Kč, poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky ve výši 865 948 Kč, a dále nemajetkovou újmu poškozené R. Š. ve výši 380 000 Kč, poškozenému M. Š. ve výši 650 000 Kč a poškozené H. C. ve výši 650 000 Kč.

5. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byli poškození Stavební bytové družstvo S. a společnost B., s. r. o., odkázáni s jejich nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

6. Proti rozsudku soudu prvního stupně podali odvolání obviněný, který je směřoval proti všem výrokům, a obviněná právnická osoba, která je směřovala do výroku o vině, trestu a výroku o náhradě škody. Dále podal odvolání státní zástupce ve prospěch obviněného, který je směřoval do výroku o náhradě škody a nemajetkové újmy a v této návaznosti i do té části výroku o trestu, jíž byla obviněnému uložena povinnost, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení podle svých sil nahradil způsobenou škodu.

7. Krajský soud v Praze (dále také jako „soud druhého stupně“, popř. „odvolací soud“) o podaných odvoláních rozhodl rozsudkem ze dne 12. 10. 2023, sp. zn. 11 To 294/2023, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. d), f), odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek zrušil ve výroku o trestu uloženém obviněnému P. H. a ve výroci o náhradě škody a nemajetkové újmy ohledně obou obviněných. Při nezměněném výroku o vině ohledně obou obviněných a výroku o trestu uloženém obviněné A. s., spol. s r. o., pak podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že obviněnému uložil podle § 273 odst. 4 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání 3 let, jehož výkon mu podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně

odložil na zkušební dobu v délce 4 let. Dále podle § 228 odst. 1 tr. ř. obviněné A. s., spol. s r. o., uložil povinnost nahradit škodu poškozenému V. M. ve výši 80 000 Kč, poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky ve výši 692 758,40 Kč, a dále nahradit nemajetkovou újmu poškozené R. Š. ve výši 304 000 Kč, poškozenému M. Š. ve výši 520 000 Kč a poškozené H. C. ve výši 520 000 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. odkázal na občanskoprávní řízení se zbytky nároků na náhradu škody poškozeného V. M. a poškozenou Všeobecnou zdravotní pojišťovnu České republiky, a dále se zbytky nároků na nemajetkovou újmu poškozenou R. Š., poškozeného M. Š., a poškozenou H. C. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. potom poškozené Stavební bytové družstvo S. a poškozenou B., s. r. o., s jejich nároky na náhradu škody odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních. Nakonec podle § 131 odst. 1 tr. ř. nařídil soudu prvního stupně provést opravu zřejmé nesprávnosti ve výrocích o vině spočívající v nesprávně uvedeném příjmení obviněného P. H.

II.

Dovolání a vyjádření k nim

8. Proti rozsudku odvolacího soudu ze dne 12. 10. 2023, sp. zn. 11 To 294/2023, ve spojení s rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 15. 6. 2023, sp. zn. 3 T 139/2021, podali dovolání oba obvinění.

9. Obviněný P. H. své dovolání explicitně opřel o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., protože podle něj rozsudek odvolacího soudu spočívá v nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení a zároveň podle něj došlo i k nesprávnému zjištění skutku, přičemž soudy nižších stupňů se podle něj dopustily extrémního nesouladu s učiněnými skutkovými závěry.

10. Následně obviněný shrnuje skutková zjištění učiněná soudy nižších stupňů a podstatu rozhodnutí odvolacího soudu, potažmo i soudu prvního stupně. Akcentuje, že oba soudy přičítaly vinu, a tedy trestní odpovědnost za způsobený přečin, jak jemu, tak i jeho zaměstnavateli, tj. obviněné právnické osobě A. s., spol. s r. o., přičemž ve vztahu k jeho osobě dovodily porušení jeho základních povinností coby vedoucího pracovníka zaměstnavatele a ve vztahu k obviněné právnické osobě obdobně dovodily porušení týchž povinností samotným zaměstnavatelem.

11. Dovolatel následně uvádí, že je mu známo, že rozhodně ne každé dovolání mající původ v námitce excesivního hodnocení důkazů a zjišťování skutkového stavu věci je důvodné. Zároveň však podle něj musí platit, že ne každé rozhodnutí odvolacího soudu, které sice sofistikovane, leč pouze formalistickým způsobem zdůrazňuje jednak to, že hodnocení důkazů je výsostným právem pouze soudu prvního stupně, a jednak to, že s pomocí obvyklých floskulí pouze mechanicky hodnotí postup soudu prvního stupně při hodnocení důkazů a zjišťování skutkového stavu věci, může rovněž „v testu správnosti při rozhodování dovolacího důvodu obstát“. Podle něj tomu tak je v posuzované věci.

12. Současně obviněný namítá, že odvolací soud pochybil při svém rozhodování ohledně výkladu a aplikace norem hmotného práva, konkrétně ohledně výkladu ustanovení trestního zákoníku týkajících se otázky zavinění, respektive přetržení příčinné souvislosti mezi jeho možným protiprávním jednáním a vlastním škodlivým následkem z hlediska ustanovení skutkové podstaty přisouzeného přečinu.

13. Posléze dovolatel vnesl námitku nesprávného hmotněprávního posouzení věci, konkrétně pak v otázce tzv. nepřímého pachatelství. V podrobnostech potom tvrdí, že se přisouzeného přečinu měl paradoxně dopustit prostřednictvím poškozeného P. Š. Zdůrazňuje, že orgány činné v trestním řízení předtím, než poškozený P. Š. v nemocnici na následky poranění zemřel, prováděly šetření možného protiprávního jednání právě ohledně samotného poškozeného ve vztahu k přisouzenému přečinu. Teprve po jeho smrti názor na osobu možného pachatele zcela změnily, a následně z protiprávního

jednání obvinily jeho, coby vedoucího zaměstnance a obviněnou A. s., spol. s r. o. Podle charakteru přisouzeného přečinu se dovolatel domnívá, že je vyloučeno, aby za něj byl trestně odpovědný on a obviněná právnická osoba, přestože se samotného protiprávního jednání v podobě způsobení obecného nebezpečí, včetně způsobení škody, nedopustil on, nýbrž sám řidič dotčeného nákladního vozidla. Připomíná proto znění § 22 tr. zákoníku a následně konstatuje, že v dané věci není sporu o tom, že on sám trestný čin nespáchal, respektive že nezpůsobil škodlivý následek, protože není přímým pachatelem ve smyslu § 22 odst. 1 tr. zákoníku, nýbrž že by maximálně mohl být tzv. nepřímým pachatelem podle § 22 odst. 2 tr. zákoníku, což je však v této věci podle něj vyloučeno s ohledem na to, že nepřímé pachatelství je možné jen u úmyslných trestných činů.

14. Nad rámec uvedeného obviněný konstatuje, že podstatou věci je posouzení, zda se on jako zaměstnanec obviněné společnosti mohl dopustit daného nedbalostního trestného činu, neboť reálně škodlivý následek způsobil poškozený P. Š. Skutkově či právně obdobnou situaci podle něj nelze nalézt v právních systémech ASPI či C. H. Beck. Soudy učiněná skutková zjištění podle něj skutečně připomínají institut nepřímého pachatelství, který však s ohledem na nedbalostní formu přisouzeného přečinu není aplikovatelný. Je proto přesvědčen, že ani on ani obviněná společnost nemají být trestně odpovědní za přisouzený přečin.

15. Následně dovolatel uplatnil opětovně námitku nesprávného hmotněprávního posouzení věci, tentokrát v otázce příčinné souvislosti. Nejprve připomněl obecná východiska této problematiky a konstatoval, že v dané trestní věci nebyla prokázána příčinná souvislost mezi jeho jednáním a následkem popsaným ve skutkové větě rozsudku soudu prvního stupně.

16. Dovolatel namítá, že poškozený P. Š. věděl, že vozidlo nemá plně funkční brzdy, a přesto na komunikaci vyjel. Je přesvědčen, že poškozený neměl vůbec jízdu započít, případně že měl v situaci, kdy byl v průběhu jízdy upozorněn na závadu na vozidle, vozidlo zastavit ještě tzv. na rovině, popřípadě že měl posléze učinit řidičský manévr, kterým by vozidlo zastavil, aniž by způsobil škodu na majetku a zdraví poškozených osob. Uvádí, že odvolací soud měl vyjít z toho, že poškozený P. Š. věděl či měl vědět, že vozidlo je bez platného OTP a že nebrzdí. Poukazuje také na to, že dohoda o provedení práce poškozeného P. Š. neopravňovala k práci řidiče, naopak že měl pracovat na pozici pomocného dělníka. Obviněný také dodává, že soudy přehlíží povinnost poškozeného P. Š. coby řidiče ve smyslu § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o provozu na pozemních komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o provozu na pozemních komunikacích“). Tvrdí, že poškozený P. Š. vozidlo sám neopravil ani poruchu nenahlásil svému zaměstnavateli. Všechny tyto argumenty a skutečnosti považuje obviněný za důvody, které vylučují jeho trestní odpovědnost.

17. Vzhledem ke shora uvedenému prezentuje obviněný svůj názor, že škodlivý následek v podobě vzniku obecného nebezpečí ve smyslu § 273 odst. 1, odst. 2 písm. b), c), odst. 4 tr. zákoníku by nenastal, pokud by poškozený P. Š. v inkriminovaný den neřídil předmětné vozidlo na pozemní komunikaci, případně kdyby po zjištění jeho nefunkčnosti vozidlo odstavil nebo pokud by při poslední jízdě provedl manévr, aby tragédii zabránil řízenou dopravní nehodou vozidla. Trestněprávní odpovědnost tak u něho nemůže být dána, stejně jako u obviněné právnické osoby, a to minimálně z hlediska absence jejich viny jako subjektivní stránky daného přečinu ve vztahu ke způsobenému protiprávnímu následku.

18. – 21. V další části dovolání obviněný namítl nesprávné hodnocení důkazů, respektive exces při hodnocení důkazů a správnost učiněných skutkových zjištění, což dále odůvodnil.

22. Dovolatel dále vyjadřuje svůj nesouhlas se závěrem odvolacího soudu o tom, že míra spoluzavinění poškozeného na vzniklém následku je pouze 20 %. Jednání poškozeného P. Š., které spočívalo – zjednodušeně řečeno – v rozhodnutí řídit vozidlo bez funkčních brzd a platného OTP a

poté jej nezastavit v průběhu jízdy – považuje obviněný za rozhodující z hlediska přičítání coby určující příčiny následně vzniklého škodlivého následku. Namítá, že poškozený nebyl osobou nesvéprávnou, která by snad musela učinit vždy to, co se jí tzv. řekne nebo přikáže. Naopak byl podle něj zjevně standardně uvažujícím člověkem, který již z titulu držitele příslušného řidičského oprávnění musel být srozuměn s tím, že vozidlo bez platného OTP nesmí vjíždět na pozemní komunikaci, což platí i pro vozidla nefunkční či částečně nefunkční.

23. – 24. Následně obviněný připojil další námítky týkající se hodnocení důkazů.

25. Ze shora uvedených důvodů obviněný navrhuje, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek odvolacího soudu ze dne 12. 10. 2023 zrušil a aby mu věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí se závazným názorem spočívajícím v nutnosti zrušit také rozsudek soudu prvního stupně, a to ve vztahu k oběma obviněným pro jeho zjevnou nezákonnost. Obviněný se rovněž vyjádřil v tom smyslu, že souhlasí s projednáním jeho dovolání v neveřejném zasedání.

26. Obviněná právnická osoba A. s., spol. s r. o., v podaném dovolání explicitně uplatnila dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř., přičemž dovolání podala proto, že rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy, a rovněž proto, že rozhodnutí podle ní spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

27. Dovolatelka předně zrekapitulovala podstatu rozhodnutí odvolacího soudu, načež uvedla konkrétní důvody dovolání. Namítla, že odvolací soud pochybil při svém rozhodování ohledně výkladu a aplikace norem hmotného práva, a to konkrétně ohledně výkladu ustanovení trestního zákoníku týkajících se otázky zavinění, respektive přetržení příčinné souvislosti mezi možným protiprávním jednáním dovolatelů a vlastním škodlivým následkem z hlediska ustanovení skutkové podstaty podle § 273 tr. zákoníku, a dále při výkladu a aplikaci ustanovení zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.

28. Obviněná právnická osoba současně uvádí, že vzhledem k zákonné koncepci její trestní odpovědnosti jakožto právnické osoby se musí v rámci podaného dovolání zaměřit i na otázku trestní odpovědnosti obviněného P. H. Ve vztahu k osobě obviněného P. H. vytyká dovolatelka soudům nižších stupňů nesprávné hmotněprávní posouzení věci z hlediska potenciálního posouzení jednání obviněného coby tzv. nepřímého pachatelství a dále z hlediska zjištění příčinné souvislosti coby znaku objektivní stránky prisouzeného přečinu, a současně s tím jim vytyká také nesprávné hodnocení důkazů, potažmo exces při takovém hodnocení. Ve vztahu k tomuto tvrzení jsou pak uplatněné námítky identické s námitkami obviněného P. H., potažmo se v této části jedná prakticky vzato o přepis textu uvedeného v rámci těchto námitek v dovolání obviněného P. H. Proto Nejvyšší soud pro jistou stručnost odkazuje na dovolací námítky obviněného P. H.

29. Ve vztahu ke své osobě vznáší dovolatelka námítky vztahující se k otázce trestní odpovědnosti právnické osoby. Má za to, že otázkou její trestní odpovědnosti se fakticky soudy nižších stupňů v rámci celého trestního řízení nezabývaly, neboť k této otázce nebylo vedeno prakticky žádné dokazování. Navzdory této skutečnosti však soudy nižších stupňů v rámci svých rozhodnutí dospěly k závěru, že její trestní odpovědnost coby právnické osoby je bezpochyby dána. Podle obviněné se ovšem soudy nižších stupňů nikterak nevypořádaly s jednotlivými atributy trestní odpovědnosti právnické osoby, které musejí být bezpodmínečně kumulativně splněny tak, aby trestní odpovědnost právnické osoby byla v konkrétním případě dána. Soudy podle dovolatelky především neučinily žádné závěry k otázce její trestní odpovědnosti ani se tomu nijak relevantně nevěnovaly v rámci odůvodnění svých rozsudků. V tomto ohledu tak dovolatelka považuje oba rozsudky za

nepřezkoumatelné, neboť ani z jednoho podle ní nelze vysledovat, na základě kterých skutečností učinily soudy své závěry o přičitatelnosti trestněprávně relevantního jednání dovolatelce a jakým způsobem k těmto svým závěrům dospěly, jakož ani to, o které důkazy své závěry opírají a které skutečnosti je k tomu vedly. Postupy a právní závěry soudů nižších stupňů potom podle ní stojí v příkrém rozporu s dosavadní rozhodovací praxí soudů. Konstatuje, že soud prvního stupně této otázce podle obviněného věnoval „celé“ dva odstavce a na jejich základě ji uznal vinnou. Odvolací soud k tomu podle obviněné právnické osoby nepřistoupil „lépe“, protože pouze aproboval postup a právní názor soudu prvního stupně, aniž by opět dostal své povinnosti zkoumat a prokázat trestní odpovědnost dovolatelky, a to přezkoumatelným způsobem.

30. V podrobnostech dovolatelka uvádí, že odvolací soud nikterak nehodnotil předpoklady pro to, aby mohlo být rozhodnuto o tom, zda je právnická osoba trestně odpovědná – zda jde o čin protiprávní, zda byl spáchán v zájmu dovolatelky nebo v rámci její činnosti, zda je spáchán osobou uvedenou v § 8 odst. 1 písm. a), b), c) nebo d) t. o. p. o., zda je přičitatelný dovolatelce podle § 8 odst. 2 t. o. p. o. a zda nejsou ve věci přítomny vyvíňující důvody uvedené v § 8 odst. 2 písm. a), resp. odst. 5 t. o. p. o. Bez hodnocení těchto jednotlivých předpokladů trestní odpovědnosti právnické osoby, resp. učinění hodnověrného závěru postaveného na konkrétních zjištěních o tom, že dané předpoklady byly kumulativně splněny, nebylo podle dovolatelky možno ze strany soudů nižších stupňů učinit závěr o její trestní odpovědnosti. Touto nesprávnou aplikací hmotného práva, resp. tímto nesprávným procesním postupem, potom odvolací soud podle obviněné zatížil svou rozhodovací činnost, resp. rozhodnutí samé, nezhojitelnou vadou.

31. Dovolatelka stran otázky naplnění objektivní stránky přisouzeného trestného činu odkazuje na tu část svého podání, kde uplatnila námitky vztahující se k obviněnému P. H. Zdůrazňuje, že u trestného činu právnické osoby je vedle obvyklých znaků objektivní stránky trestného činu nezbytné, aby byl navíc naplněn alespoň jeden z dalších dvou formálně objektivních znaků, a to buď, že byl čin spáchán v zájmu právnické osoby, nebo v rámci její činnosti. Dovolatelka je přesvědčena, že ani jeden z těchto znaků nebyl naplněn. K problematice spáchání činu v zájmu právnické osoby potom předestírá obecná teoretická východiska a judikaturní závěry (např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. [4 Tdo 1681/2016](#)). V návaznosti na to konstatuje, že je v posuzované věci zcela vyloučené, aby vzhledem ke skutkovým okolnostem dané věci bylo předmětné jednání posouzeno jakožto spáchané v zájmu dovolatelky coby právnické osoby, neboť vzhledem ke skutkovým okolnostem dané věci z něj nemohla mít dovolatelka ani jakákoliv osoba za ni jednající, natož obviněný P. H., jakýkoliv reálný prospěch. Vzápětí proto dovolatelka přednáší obecná teoretická východiska a judikaturní závěry k problematice spáchání činu v rámci činnosti právnické osoby. Akcentuje, že podle ustálené judikatury není vyloučeno, aby jednající osoba spáchala protiprávní čin sice fakticky v rámci činnosti právnické osoby, ale na její úkor. V takovém případě však není podle ní dozajista smyslem zákona, aby byla vůči právnické osobě uplatňována trestní odpovědnost. Při posuzování tzv. excesů osob jednajících v rámci činnosti právnické osoby je třeba uplatnit zásadu, že pokud byl čin spáchán proti zájmům právnické osoby nebo na její úkor, nelze dovodit trestní odpovědnost takto poškozené právnické osoby a bude uplatněna pouze trestní odpovědnost jednající osoby. K tomu odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu vedenou pod sp. zn. [8 Tdo 627/2015](#), sp. zn. [8 Tdo 972/2016](#) nebo sp. zn. [4 Tdo 1681/2016](#).

32. Následně proto dovolatelka zdůrazňuje, že odvolací soud podle ní zcela pominul předestřené skutečnosti týkající se speciální objektivní stránky trestného činu právnické osoby, a to včetně citované judikatury Nejvyššího soudu. Navzdory objektivním skutečnostem pak dané věci uzavřel, že speciální objektivní stránka naplněna byla, a to jednáním obviněného P. H. v zájmu i v rámci činnosti dovolatelky. Tento závěr podle obviněné společnosti stojí v příkrém rozporu s provedeným dokazováním, s logikou skutkových zjištění a s právní úpravou i přílehlavou judikaturou.

33. Poté dovolatelka vznáší námitky týkající se subjektivní stránky trestného činu, přičemž odkazuje

především na námitky týkající se absence subjektivní stránky u obviněného P. H. Pro úplnost pak uvádí, že právnícká osoba sama o sobě vnitřní vztah k trestnému následku není schopna vytvořit a rozhodné je tak zavinění fyzické osoby, která za právníckou osobu jedná. Ani v tomto bodě však podle dovolatelky nedošlo k naplnění podmínky její odpovědnosti za jednání, které je jí kladeno za vinu.

34. K otázce subjektu trestného činu připomíná dovolatelka znění § 8 odst. 1 písm. a) až d) t. o. p. o. a § 8 odst. 2 písm. b) t. o. p. o., načež uvádí, že této otázce se odvolací soud nikterak podrobně nevěnoval, nýbrž pouze přejal názor soudu prvního stupně, že obviněný P. H. měl být osobou, na niž je možno nahlížet jako na osobu ve vedoucím postavení v rámci právnícké osoby, která u právnícké osoby (dovolatelky) vykonává řídicí nebo kontrolní činnost ve smyslu § 8 odst. 1 písm. b) t. o. p. o. Soud prvního stupně však tento závěr podle obviněné společnosti nikterak neodůvodnil, neuvedl, jak k tomuto závěru dospěl, a to za situace, kdy je dán jednoznačný zákonný požadavek na to, aby orgány činné v trestním řízení zkoumaly a prokazovaly, že dotyčná fyzická osoba skutečně vykonávala řídicí činnost v rámci právnícké osoby. To však neučinil ani odvolací soud, který tak své rozhodnutí podle dovolatelky zatížil další z mnoha vad. Pro úplnost uvádí, že na obviněného P. H. není možno nahlížet jako na osobu ve vedoucím postavení v rámci právnícké osoby, která by u ní vykonávala řídicí nebo kontrolní činnost, neboť takovou funkci u dovolatelky nikdy nezastával.

35. Dovolatelka tak sumarizuje, že z uvedeného vyplývá, že předmětný trestný čin jí není přičitatelný podle § 8 odst. 2 t. o. p. o., neboť nebyl spáchán osobou uvedenou v § 8 odst. 1 písm. b) t. o. p. o. Nadto polemizuje také s tím, zda je vůbec přisouzený přečin možno přičítat právníckým osobám, pokud podle ní tato otázka není vyjasněna ani odbornou literaturou, a z tohoto důvodu jí měly soudy nižších stupňů věnovat dostatečnou pozornost, což však podle ní neučinily.

36. Vzhledem ke shora uvedené argumentaci má dovolatelka za prokázané, že jsou naplněny uplatněné dovolací důvody, neboť ze strany odvolacího soudu došlo k postupu, při kterém minimálně rozhodná skutková zjištění, jež jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů a rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

37. Závěrem proto dovolatelka navrhuje, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek odvolacího soudu v plném rozsahu zrušil a vrátil mu věc k novému projednání se závazným právním názorem spočívajícím v nutnosti zrušit také rozsudek soudu prvního stupně, a to ve vztahu k oběma obviněným pro jeho zjevnou nezákonnost.

38. K podanému dovolání posléze dovolatelka zaslala v rámci jeho doplnění fotografie, které mají dokládat, kde se mělo předmětné nákladní vozidlo pohybovat. Rovněž se vyjádřila v tom smyslu, že souhlasí s projednáním jejího dovolání v neveřejném zasedání.

39. K dovoláním obviněných se vyjádřila státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupkyně“) ve vyjádření ze dne 11. 6. 2024, sp. zn. 1 NZO 303/2024. Úvodem stručně zrekapitulovala dosavadní průběh řízení, a především pak obsah podaných dovolání obviněného P. H. a obviněné společnosti A. s., spol. s r. o.

40. K dovolání obviněného P. H. uvádí, že tento je opírá o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř., byť výslovně poukazuje pouze na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť si patrně nebyl vědom změny trestního řádu od 1. 1. 2022.

41. Státní zástupkyně předně upozorňuje na to, že většina uplatněných dovolacích námitek je opakováním námitek obviněných, s nimiž se již vypořádal odvolací soud. Pokud jde o dovolací námitky obviněného P. H., lze je podle ní vesměs podřadit pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1

písm. h) tr. ř. Námitky ohledně toho, zda obviněnému poškozený P. Š. či někdo jiný řekl o špatném stavu vozidla, zda byl obviněný za vozový park obviněné společnosti odpovědný a zda nařídil poškozenému P. Š. jet s vozidlem do lomu pro šterk, lze podle státní zástupkyně částečně podřadit i pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., byť zároveň úzce souvisí s tím, zda byla z jeho strany naplněna subjektivní stránka. Pokud obviněný P. H. v dovolání uvádí, že není bez zajímavosti, že z počátku prováděly orgány činné v trestním řízení šetření možného protiprávního jednání řidiče vozu, tj. poškozeného P. Š., patrně naráží na skutečnost, že v záznamu o zahájení úkonů trestního řízení je uvedeno, že se jednání, v němž by mohl být spatřován trestný čin podle § 273 tr. zákoníku, mohl dopustit právě tento poškozený. Státní zástupkyně akcentuje, že vymezení prověřovaného skutku v tomto záznamu je vždy pouze rámcové, včetně uvedení případných osob, které se mohly dopustit trestného činu, a dokumentuje informace o tom, že se nějaké události a skutkové okolnosti prověřují, zda v souvislosti s nimi nebyl spáchán trestný čin, a to na základě skutečností, které jsou orgánům činným v trestním řízení známy v daný okamžik. Podotýká, že předmětný záznam byl sepsán ještě v den dopravní nehody 21. 3. 2019, z čehož vyplývá, že orgány činné v trestním řízení ještě neměly k dispozici podrobné informace o všech okolnostech případu. Státní zástupkyně k tomu současně poznamenává, že není sporu o tom, že pokud by řidič vozidla nezemřel, byl by jistě důvodně podezřelý z toho, že z nedbalosti způsobil obecné nebezpečí ve smyslu § 273 tr. zákoníku. Připomíná, že zavinění z nedbalosti není vyloučeno spoluzaviněním jiných osob, přičemž i tyto osoby mohou naplnit skutkovou podstatu daného trestného činu.

42. Následně státní zástupkyně uvádí, že obecné nebezpečí ve smyslu § 273 odst. 1 tr. zákoníku bylo v příčinné souvislosti s jednáním obviněného P. H. Pokud tento dovolatel namítá, že byl *de facto* odsouzen za nepřímé pachatelství podle § 22 odst. 2 tr. zákoníku, které však v dané věci nelze aplikovat, nelze jeho námitce podle státní zástupkyně přisvědčit. Tím, že obecné nebezpečí způsobil i řidič, který vyjel na pozemní komunikaci s vozidlem, které nemělo platnou technickou kontrolu a mělo problémy s brzdami, o čemž tento řidič věděl, nevylučuje trestní odpovědnost toho, kdo mu takovou jízdu z pozice nadřízeného nařídil, případně mu v ní nezabránil, ač věděl nebo minimálně měl vědět, že vozidlo není udržované a nemá platnou technickou kontrolu, pokud následně k obecnému nebezpečí došlo, jako tomu bylo v posuzované věci. Pokud obviněný P. H. dále namítá přerušení příčinné souvislosti, tak k tomu státní zástupkyně uvádí, že příčinná souvislost mezi konáním pachatele a následkem (v daném případě vznikem obecného nebezpečí) se nepřerušuje, pokud k jednání pachatele přistoupí další skutečnost, která spolupůsobí při vzniku následku, pokud jednání pachatele zůstává skutečností, bez níž by k následku nebylo došlo. Dodává, že příčinná souvislost by se přerušila pouze tehdy, pokud by nová okolnost působila jakožto výlučná nebo samostatná příčina, která způsobila následek bez ohledu na jednání pachatele. K tomu odkazuje na judikaturu, konkrétně na rozhodnutí uveřejněné pod č. [37/1975](#) Sb. rozh. tr.).

43. K námitce obviněného P. H., že soud musí mít za prokázané, že konkrétní úmysl pachatele se vztahuje nejenom k vlastnímu protiprávnímu jednání, ale i k jeho následku nebo škodlivému účinku, s tím, že takový úmysl v dané věci nebyl prokázán, je podle státní zástupkyně potřeba konstatovat, že obviněný je trestně stíhán pro nedbalostní trestný čin, přičemž jednání a následek i příčinná souvislost mezi nimi musí být kryty zaviněním ve formě nedbalosti. K poruše vozu potom během jízdy došlo kvůli zanedbané údržbě, která měla za následek špatný technický stav brzdového systému. Pokud by však vůz byl správně udržován nebo pokud by nebyl svěřen poškozenému k převážení nákladu, popř. pokud by poškozenému nebylo uloženo, aby s ním vyjel mimo stavbu, nebo mu bylo alespoň zamezeno jet s ním v předmětný den podruhé do lomu, ke vzniku obecného nebezpečí ve smyslu § 273 odst. 1 tr. zákoníku ani dalších následků v podobě způsobené škody a smrti řidiče vozidla by nedošlo. Připomíná, že pokud je jednání obviněného jen jedním článkem řetězu příčin, které způsobily následek, je příčinou následku i tehdy, kdyby následek nenastal bez dalšího jednání třetí osoby (rozhodnutí uveřejněné pod č. [72/1971](#) Sb. rozh. tr.). Státní zástupkyně tedy konstatuje, že nebyť jednání obviněného P. H., vozidlo ve špatném technickém stavu bez platné technické

kontroly by nejelo na pozemní komunikaci, která se v určitém úseku svažovala, což znásobilo míru nebezpečí v případě selhání brzdového systému, a nakonec i závažnost následku tohoto selhání. Jednání obviněného tak vedlo přímo k následku v podobě vzniku obecného nebezpečí ve smyslu § 273 odst. 1 tr. zákoníku, protože bez jeho jednání, nebo minimálně bez jeho nečinnosti spočívající v tom, že nezamezil v daný den druhému závozu z lomu, poté, co se podle své výpovědi dozvěděl od jednatele o tom, že vozidlo nemá platnou technickou kontrolu, by k němu nedošlo. Jednalo se tak o opomenutí konání, ke kterému byl povinen podle § 112 tr. zákoníku. Sumarizuje proto, že jednání obviněného bylo v příčinné souvislosti se vzniklým následkem, a to včetně způsobené škody a smrti poškozeného P. Š. Stejně tak jsou podle ní jednání obviněného P. H., způsobený následek i příčinná souvislost mezi nimi kryty jeho nedbalostním zaviněním.

44. Státní zástupkyně dále ještě konstatuje, že si lze skutečně jen těžko představit, že si poškozený P. Š. na nefunkčnost brzd daného vozidla nestěžoval obviněnému minimálně daného dne dopoledne, když se spolu setkali v lomu XY při prvním závozu, protože jak vyplývá z SMS zpráv, které před druhým závozem zaslal své přítelkyni, dělal poškozenému stav vozu opravdu starosti. Nicméně i pokud by si obviněnému na stav vozidla nestěžoval, obviněný se podle své vlastní výpovědi nejméně po prvním závozu od jednatele obviněné společnosti dozvěděl, že vozidlo nemá platnou technickou kontrolu, a přesto P. Š. v druhé jízdě nezabránil. Státní zástupkyně dodává, že ve shodě se soudy nižších stupňů nelze uvěřit ani jeho výpovědi, že P. Š. jízdu zakázal, a on se i přesto do lomu s vozem opět vydal. Nadto uvádí, že obviněný P. H., jakožto vedoucí zaměstnanec obviněné společnosti zodpovědný za pracoviště, na němž vykonával práci poškozený P. Š., o špatném technickém stavu stroje přinejmenším věděl měl a mohl.

45. Pokud jde o námitku obviněného, že předmětné vozidlo mohlo být i bez platné technické kontroly používáno na stavbě mimo pozemní komunikace, je třeba podle státní zástupkyně shodně se znalcem Ing. Konečným upozornit na to, že podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb. je zaměstnavatel povinen zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodné pro práci, při které budou používány, přičemž tyto musejí být pravidelně udržovány, kontrolovány a revidovány. Zařízení pak musí být vybavena provozní dokumentací a následná kontrola musí být prováděna nejméně jedenkrát za 12 měsíců. Nebylo přitom zjištěno, že by takové kontroly vozu byly prováděny.

46. Státní zástupkyně konstatuje, že jako nevhodné se jeví námitky obviněného, že jeho trestní odpovědnost vylučuje chování poškozeného P. Š., který podle něj měl jednat excesivně, pakliže schválně nezastavil na signalizaci svědka Z., nebo nezastavil pomocí parkovací brzdy či vyjetím ze silnice, protože kdyby tak učinil, nemusel by nastat stav ohrožení majetku, zdraví či životů. Jednak totiž podle ní není zřejmé, zda poškozenému brzdy ještě fungovaly, když objížděl svědka Z., případně proč nezastavil, pokud mohl, podstatné však je, že policistům, kteří se jej pokoušeli zastavit později, již sděloval, že mu brzdy nefungují. Na daném místě se navíc vozovka již svažovala a na rozhodnutí sjet ze silnice měl poškozený jen velmi krátký okamžik. Jestliže mu brzdy již předtím selhávaly, lze pochopit, že patrně doufal, že se mu nakonec vozidlo přeci jen podaří zastavit, jako tomu bylo v dřívějších případech, byť k tomu jiné objektivní důvody neměl. Lze připustit, že poškozený mohl použít parkovací brzdu, ovšem s tím rizikem, že se stane vozidlo zcela neovladatelné, jak uvedli zpracovatelé revizního znaleckého posudku. Za excesivní jednání poškozeného P. Š. nelze považovat ani to, že poškozený vyřadil rychlostní stupeň, čímž se patrně pokoušel vozidlo následkem zařazením nižšího rychlostního stupně zpomalit. Nelze podle ní odhlédnout ani od toho, že vzdálenost od místa, kde mu již brzdy prokazatelně selhaly, do místa nehody je kolem 700 m a na rozhodnutí a zvládnutí pochopitelné paniky již neměl mnoho času. Nicméně je třeba podle státní zástupkyně uvést, že skutečnost, zda teoreticky mohl poškozený řidič vznik obecného nebezpečí odvrátit a neučinil tak, nemá vliv na trestní odpovědnost obviněného. Jedná se totiž pouze o další okolnosti, které nemohou založit přiměřené důvody, pro něž by obviněný mohl spoléhat na to, že jeho jednáním nedojde k

porušení či ohrožení zájmů chráněných trestním zákoníkem. Obviněný si byl navíc vědom, že řidič vozu je velmi mladý a nezkušený, a spoléhat tak na jeho řidičské schopnosti v případě selhání vozu by jistě bylo nepřiměřené. Podle státní zástupkyně však lze přisvědčit obviněnému v tom, že není zřejmé, jak odvolací soud dospěl k závěru, že spoluzavinění poškozeného na vzniklém následku je právě 20 %, zejména pokud prokazatelně o špatném stavu brzd daného vozidla věděl.

47. Státní zástupkyně připomíná, že nelze přehlédnout, že skutečné náplni práce obviněného nebyla v rámci provedení dokazování opravdu věnována velká pozornost. Nicméně s ohledem na to, že v pracovní smlouvě uzavřené s obviněnou společností 15. 11. 2014 je jako druh jeho práce uveden mistr ve stavebnictví, a sám obviněný uvedl, že s poškozeným P. Š. řešil uzavření dohody o provedení práce a proškolení ohledně bezpečnosti práce a že to byl on, kdo předmětného dne poslal ostatní pracovníky domů okolo 14:30 hodin, přičemž tvrdil i to, že zakázal poškozenému další jízdu do lomu v předmětný den, je nepochybné, že k ostatním zaměstnancům na daném pracovišti vystupoval jako nadřízený a že byl vedoucím zaměstnancem ve smyslu § 11 zák. práce, na nějž se vztahují i povinnosti uvedené v § 302 zák. práce, tj. řídit a kontrolovat práci podřízených zaměstnanců a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Ostatně, pokud sám obviněný v dovolání uvádí, že z titulu své pracovní náplně objížděl stavby a zjišťoval dotazy od řadových pracovníků a od jejich tzv. parťáků, zda k plnění pracovních úkolů něco potřebují, vyplývá z toho podle státní zástupkyně, že pro ně od zaměstnavatele zajišťoval pomůcky k jejich práci, přičemž byl jako vedoucí pracovník povinen i zajišťovat bezpečnost a ochranu jejich zdraví při práci.

48. Ze shora uvedeného proto podle státní zástupkyně vyplývá, že soudy nepochybily, jestliže obviněného P. H. shledaly vinným ze spáchání přisouzeného přečinu.

49. Státní zástupkyně ve vztahu k dovolacím námitkám obviněné právnické osoby, které se týkají zpochybnění trestní odpovědnosti spoluobviněného P. H., odkazuje na své závěry stran důvodnosti dovolání tohoto obviněného. K té části dovolání obviněné právnické společnosti, kde namítá, že jí nelze přičítat jednání obviněného P. H. podle § 8 odst. 2 písm. a) t. o. p. o., se státní zástupkyně vyjádřila v tom smyslu, že podle § 8 odst. 1 písm. b) t. o. p. o. platí, že trestným činem spáchaným právnickou osobou je protiprávní čin spáchaný v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, jednala-li tak osoba ve vedoucím postavení v rámci právnické osoby, která u této právnické osoby vykonává řídicí nebo kontrolní činnosti, i když není osobou uvedenou v písm. a) tohoto ustanovení, tj. není statutárním orgánem nebo jeho členem. Připomíná, že podle odborné literatury se těmito osobami zpravidla rozumí všichni vedoucí zaměstnanci dané právnické osoby, kteří spadají pod vymezení uvedené v § 11 zák. práce. Jelikož byl obviněný P. H. vedoucím zaměstnancem, který kontroloval a řídil činnost jiných zaměstnanců, je jeho jednání podle § 8 odst. 2 písm. a) t. o. p. o. přičitatelné obviněné společnosti A. s., spol. s r. o. Podle státní zástupkyně se lze ztotožnit i se závěrem soudů nižších stupňů, že poškozený by do lomu jistě nejel sám o své vůli, neboť k tomu neměl žádný důvod. O tom, že do lomu jel a ještě minimálně jednou pojede pro materiál, který ke své činnosti potřebovala obviněná společnost, věděl obviněný P. H. jako její vedoucí zaměstnanec, který měl dané pracoviště na starost. Proto lze dospět podle státní zástupkyně k závěru, že trestný čin byl spáchán v rámci činnosti obviněné právnické osoby, a nikoliv jako excesivní jednání poškozeného P. Š., jak namítá dovolatelka.

50. Následně k námitce obviněné, že odborná literatura jednotně nenahlíží na to, zda se může právnická osoba dopustit přisouzeného přečinu, je třeba uvést, že není zřejmé, na jaký rozpor obviněná naráží. V obou komentářích k zákonu o trestní odpovědnosti právnických osob, na něž odkazuje, se totiž v částech týkajících se § 7 t. o. p. o. uvádí, že současné pojetí tohoto ustanovení zahrnuje taxativní negativní výčet trestných činů, jichž se tedy právnická osoba dopustit nemůže. Od 1. 12. 2016 se tak právnická osoba může dopustit i trestného činu obecného ohrožení podle § 273 tr. zákoníku.

51. Státní zástupkyně tedy s ohledem na shora uvedené uzavírá, že jsou dovolání obviněných v těch částech, v nichž odpovídají uplatněným dovolacím důvodům, zjevně neopodstatněná, a navrhuje, aby je Nejvyšší soud odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. Současně vyjadřuje svůj souhlas s tím, aby bylo o dovolání rozhodnuto ve smyslu § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. v neveřejném zasedání, a to i pro případ jiného rozhodnutí nežli jí navrhovaného.

52. Vyjádření státní zástupkyně následně Nejvyšší soud zaslal obhájcům obviněných k jejich případné replice, kterou však do dnešního dne neobdržel.

III.

Přípustnost dovolání

53. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že jsou dovolání obou obviněných přípustná [§ 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř.], byla podána osobami oprávněnými prostřednictvím obhájců, tedy podle § 265d odst. 1 písm. c) tr. ř. a v souladu s § 265d odst. 2 tr. ř., přičemž lhůta k podání dovolání byla ve smyslu § 265e tr. ř. u obou obviněných zachována, obě dovolání splňují i obsahové náležitosti dovolání (§ 265f tr. ř.).

IV.

Důvodnost dovolání

54. Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit, zda námitky vznesené obviněnými naplňují jimi uplatněné zákonem stanovené dovolací důvody, jejichž existence je současně nezbytnou podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem podle § 265i odst. 3 tr. ř.

55. – 61. Nejvyšší soud především uvedl obecné úvahy týkající se dovolacího řízení a uplatněných dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř.

62. Na základě zmíněných východisek pak přistoupil Nejvyšší soud k posouzení důvodnosti dovolání obviněných. Poté, co se Nejvyšší soud seznámil s obsahem napadeného rozsudku odvolacího soudu, jakož i s obsahem rozsudku soudu prvního stupně a rovněž s průběhem řízení, které předcházelo jejich vydání, musí konstatovat, že dovolací námitky obou obviněných dovolacím důvodům podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř. částečně neodpovídají a částečně jim sice odpovídají, avšak jsou zjevně neopodstatněné.

K dovolání obviněného P. H.:

63. Obviněný v podaném dovolání explicitně namítá vadu tzv. zjevného rozporu mezi skutkovými zjištěními a provedeným dokazováním, kterou spatřuje hned v několika tvrzených pochybeních soudů nižších stupňů. Kromě těchto námitek dovolatel namítá nesprávné právní posouzení nebo jiné nesprávné hmotněprávní posouzení, přičemž konkrétně zpochybňuje naplnění objektivní a subjektivní stránky přisouzeného přečinu jeho jednáním, jakož veskrze i jeho subjektu, pokud namítá, že nebyl v postavení stavbyvedoucího, popřípadě stavebního mistra, byť, jak již bylo konstatováno, tyto námitky uplatňuje explicitně v rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., kterýžto coby výlučný dovolací důvod ve svém podaném dovolání uplatnil. I přes tento nedostatek se Nejvyšší soud předmětnými námitkami zabýval. K jednotlivým dovolacím argumentům – v souladu s dikcí § 265i odst. 2 tr. ř. – uvádí Nejvyšší soud následující.

64. – 79. Nejvyšší soud konstatoval, že značnou část v dovolání deklarovaných námitek obviněný uplatnil již v předchozích stádiích trestního řízení, především pak ve svém odvolání. Následně se vyjádřil k argumentaci týkající se zjevného rozporu mezi provedenými důkazy a skutkovými

zjištěními, tj. k tvrzeným pochybením soudů nižších stupňů, které jsou podle obviněného dány a které podle něj zakládají dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. v jeho první alternativě, jakož i v konečném důsledku porušení jeho práva na spravedlivý proces. S předloženou argumentací se však neztotožnil.

80. Obviněný v podaném dovolání dále namítá, jak již bylo konstatováno, také vadu nesprávného právního posouzení nebo jiného nesprávného hmotněprávního posouzení, tj. dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., konkrétně pak z hlediska toho, že bylo podle něj chybně posouzeno naplnění subjektivní a objektivní stránky přisouzeného přečinu jeho jednáním, jakož i jeho subjektu, přičemž namítá, že nebyl v postavení stavbyvedoucího, popřípadě stavebního mistra.

81. Nejvyšší soud se nejprve vyjádří k tvrzenému pochybení stran hodnocení naplnění objektivní stránky přisouzeného přečinu, neboť dovolatel zpochybňuje, že jeho jednání bylo v příčinné souvislosti se způsobeným následkem v podobě obecného ohrožení ve smyslu § 273 tr. zákoníku, a namítá také to, že došlo k přetržení příčinné souvislosti mj. v důsledku toho, že se poškozený rozhodl předmětné vozidlo řídit, přestože si byl vědom jeho nevyhovujícího technického stavu.

82. – 87. Nejvyšší soud nejprve připomněl obecné výklady týkající se znaků skutkové podstaty trestného činu podle § 273 tr. zákoníku.

88. Ve vztahu k posuzované věci pak Nejvyšší soud konstatoval, že k poruše nákladního automobilu během jízdy došlo primárně kvůli zanedbané údržbě vozu, která měla za následek špatný technický stav brzdového systému (viz revizní znalecký posudek ze dne 19. 5. 2023). Pokud by vůz byl správně udržován nebo pokud by nebyl obviněným svěřen poškozenému k převážení nákladu a poškozenému by nebylo uloženo, aby s ním vyjel mimo stavbu, popřípadě pokud by mu bylo alespoň zamezeno jet s ním v předmětný den podruhé do lomu, je zjevné, že ke vzniku obecného nebezpečí ve smyslu § 273 odst. 1 tr. zákoníku ani dalších následků v podobě způsobené škody a smrti řidiče vozidla (poškozeného) by nedošlo. Primární příčinnou vzniku následku v podobě újmy na zdraví, životě i majetku dalších osob, tak v posuzované věci bylo zanedbání údržby předmětného vozidla, nákladního automobilu zn. GINAF, obviněnou právnickou společností coby zaměstnavatelem a obviněným coby vedoucím pracovníkem ve smyslu § 11 zák. práce, kterýžto byl k tomuto povinován.

89. Jestliže obviněný namítá přerušení příčinné souvislosti, které podle něj spočívalo v tom, že poškozený P. Š. jednak nereagoval na pokus o zastavení vozidla ze strany svědka Z., jednak se nepokusil vozidlo zastavit např. vyjetím ze silnice, je třeba uvést, že tyto námitky obviněný uplatnil již v rámci své argumentace stran naplnění tzv. extrémního rozporu a Nejvyšší soud pro stručnost na to odkazuje. K další námitce spočívající v tom, že příčinná souvislost byla přerušena tím, že poškozený P. Š. usedl za volant předmětného nákladního automobilu a jel s ním do lomu XY a především pak z tohoto lomu i podruhé dne 21. 3. 2019, přes jeho vědomost o tom, že vozidlo nemá platnou technickou prohlídku a nebrzdí, je zapotřebí připomenout, že i pokud je jednání obviněného jen jedním článkem řetězu příčin, které způsobily následek, je příčinou následku i tehdy, kdyby následek nenastal bez dalšího jednání třetí osoby (rozhodnutí uveřejněné pod č. [72/1971](#) Sb. rozh. tr.). O takovou naznačenou situaci se v dané věci jedná. Není totiž pochyb o tom, že nebýt primárního jednání obviněného, který uložil poškozenému, aby jel pro materiál do lomu nákladním vozidlem, které bylo evidentně ve špatném technickém stavu bez platné technické kontroly, ale zejména mělo problémy s brzdovým systémem, tak by vozidlo řízené poškozeným nejelo na pozemní komunikaci, která se v určitém úseku svažovala, což znásobilo míru nebezpečí v případě selhání brzdového systému, a nakonec i závažnost následku tohoto selhání. Jednání obviněného tak vedlo přímo k následku v podobě vzniku obecného nebezpečí ve smyslu § 273 odst. 1 tr. zákoníku, protože bez jeho jednání, nebo minimálně bez jeho nečinnosti spočívající v tom, že nezamezil v daný den druhému závozu z lomu, poté, co se podle své vlastní výpovědi dozvěděl od jednatele obviněné společnosti o tom, že vozidlo nemá platnou technickou kontrolu, by k němu nedošlo. Ze strany

obviněného se jednalo o opomenutí konání, ke kterému byl povinen podle § 112 tr. zákoníku. Lze proto uzavřít, že jednání obviněného bylo v příčinné souvislosti se vzniklým následkem, a to včetně způsobené škody na majetku a újmy na zdraví, přičemž následky poranění vzniklých z této dopravní nehody byly rovněž přímou příčinou újmy na životě poškozeného P. Š. (viz výsledky pitvy poškozeného), byť tento se na způsobeném následku podílel, jak bude rozvedeno dále. Tyto následky byly taktéž kryty nedbalostním zaviněním obviněného, jak bude podrobněji rozvedeno dále.

90. Pokud pak obviněný poukazuje na povinnosti poškozeného jakožto řidiče předmětného nákladního vozidla, konkrétně na porušení § 5 odst. 1 písm. a) zákona o provozu na pozemních komunikacích, a s tím souvisejících předpisů, lze pro stručnost odkázat na vyjádření výše, vztahující se ke gradaci příčinné souvislosti. Nakonec skutečnost, že na vzniku trestněprávního následku se podílel určitým způsobem i poškozený, konstatoval i odvolací soud a Nejvyšší soud pro stručnost na jeho úvahy odkazuje.

91. Ohledně obviněným tvrzeného nenaplnění subjektivní stránky přečinu obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 tr. zákoníku Nejvyšší soud připomenul nejprve obecná východiska týkající se zavinění.

92. Jelikož v případě prisouzeného přečinu jde o nedbalostní trestný čin, vyžaduje se z hlediska subjektivní stránky nedbalost, přičemž zásadně postačí i nedbalost nevědomá [§ 16 odst. 1 písm. a), b) tr. zákoníku]. Musí však zahrnovat všechny znaky objektivní stránky. Vzhledem k tomu, že jde o ohrožovací delikt, postačí, že pachatel měl a mohl vědět, že v důsledku jeho jednání dojde k nebezpečí těžké újmy na zdraví nebo smrti lidí (nejméně sedmi) nebo k nebezpečí vzniku škody velkého rozsahu. Současně, jak již bylo naznačeno, zavinění z nedbalosti není vyloučeno spoluzaviněním jiných osob. Pro jistou přesnost je současně nutno uvést, že skutečnost, že nebyl dodržen určitý předpis vydaný k vyloučení následku uvedeného v § 273 odst. 1 tr. zákoníku, sama o sobě pro posouzení otázky odpovědnosti pachatele za obecně nebezpečný následek je nerozhodná. Rozhodné je, zda pachatel věděl nebo vědět mohl a měl, že porušením některého předpisu bude jednat za takových okolností, že tím může způsobit obecně nebezpečný následek uvedený v tomto ustanovení.

93. Ve vztahu k nyní posuzované věci je nejprve třeba konstatovat, že soudy nižších stupňů se otázkou subjektivní stránky u obviněného zabývaly, přičemž dospěly k závěru, že obviněný jednal ve vědomé nedbalosti a Nejvyšší soud pro stručnost na jejich úvahy odkazuje. Z provedeného dokazování totiž vyplynulo, že obviněný musel vědět, že předmětné motorové vozidlo je ve velmi špatném technickém stavu, a také musel vědět, že jeho poskytnutí podřízenému zaměstnanci k plnění pracovních úkolů, tzn. poškozenému, může vést k ohrožení majetku, zdraví i života jiných osob. Přesto obviněný za této situace tuto pracovní pomůcku, tzn. nákladní automobil zn. GINAF, poškozenému poskytl s tím, že bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že k dopravní nehodě a ohrožení majetku a zdraví jiných osob nedojde. Za tyto nepřiměřené důvody je pak zapotřebí považovat to, že obviněný, přestože věděl, že vozidlo je ve velmi špatném technickém stavu (problémy s brzděním, chybějící zadní část korby), takže jeho ovládání bylo nepochybně ztíženo, přičemž se zároveň jednalo o nákladní vozidlo, které mělo být naloženo těžkým nákladem a při vědomí toho, že vozidlo má řídit velmi nezkušený řidič (poškozený nebyl přijat jako řidič, neměl s řízením nákladních vozidel prakticky žádné zkušenosti), přikázal poškozenému toto vozidlo naložit v lomu kamennou drtí a tuto odvézt zpět na stavbu, s tím, že poškozený musel cestu absolvovat na běžné silnici a v běžném dopravním provozu. Není pochyb o tom, že při vědomí všech těchto okolností si musel být obviněný jako zkušený pracovník ve stavebnictví (pracoval jako stavební mistr) vědom toho, že činí provoz vozidla na silnici velmi nebezpečným, protože jeho provozem hrozí způsobení dopravní nehody s vážnými následky pro jiné účastníky silničního provozu včetně samotného poškozeného s rizikem jejich usmrcení nebo způsobení těžké újmy na zdraví nebo nebezpečí způsobení škody velkého rozsahu. Lze mít za to, že právě skutečnost, že se jednalo o těžce

naložené nákladní vozidlo s nefunkčním brzdovým systémem řízené velmi nezkušeným řidičem, několikanásobně zvýšila reálnost tohoto nebezpečí až nabylo prvků živelnosti. I podle Nejvyššího soudu tedy bylo postaveno najisto, že se obviněný předmětného přečinu dopustil ve vědomé nedbalosti ve smyslu § 16 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, neboť s ohledem na skutkové okolnosti případu obviněný věděl, že může porušit nebo ohrozit zájem chráněný trestním zákonem (resp. § 273 tr. zákoníku), ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí.

94. Ve vztahu k předmětnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. dovolatel dále vznesl námitku nesprávného hmotněprávního posouzení věci, konkrétně pak v otázce posouzení jeho jednání coby tzv. nepřímého pachatelství. Poukazuje na to, že se přisouzeného přečinu měl dopustit prostřednictvím poškozeného P. Š., přičemž zároveň akcentuje, že orgány činné v trestním řízení předtím, než poškozený P. Š. v nemocnici na následky poranění zemřel, prováděly šetření možného protiprávního jednání poškozeného ve vztahu k přisouzenému přečinu. Teprve po jeho smrti z protiprávního jednání obvinily jeho coby vedoucího zaměstnance a obviněnou právnickou osobu. Podle charakteru přečinu se dovolatel domnívá, že je vyloučeno, aby za něj byl trestně odpovědný on a spoluobviněná právnická osoba, pokud se samotného protiprávního jednání v podobě způsobení obecného nebezpečí nedopustil on, nýbrž poškozený. Je přesvědčen, že sám trestný čin nespáchal, respektive nezpůsobil škodlivý následek, pročez není přímým pachatelem ve smyslu § 22 odst. 1 tr. zákoníku, nýbrž že by maximálně mohl být tzv. nepřímým pachatelem podle § 22 odst. 2 tr. zákoníku, což je však v této věci podle něj vyloučeno s ohledem na to, že nepřímé pachatelství je možné jen u úmyslných trestných činů.

95. K tomu Nejvyšší soud nejprve konstatuje, že dovolatel správně uvádí, že za nepřímého pachatele ve smyslu § 22 odst. 2 tr. zákoníku nemůže být v posuzované věci považován, neboť předmětem této věci bylo řízení o nedbalostním přečinu. Nepřímým pachatelem totiž osoba může být jediné tehdy, jedná-li se o úmyslný trestný čin.

96. Přesto nelze podané argumentaci přisvědčit. U nedbalostního trestného činu se mohou vyskytovat případy pouze spolupachatelství podobné, spočívající v tom, že dvě nebo více osob jednáním směřujícím k beztrestnému následku způsobí trestný následek zaviněný z nedbalosti. V takovém případě se odpovědnost za celý způsobený následek posuzuje u každého pachatele samostatně na základě toho jednání, které sám spáchal, nikoli jako spolupachatelství na základě společného jednání (srov. rozhodnutí uveřejněná pod č. [51/1956](#) a [50/1968](#) Sb. rozh. tr. a ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 540, marg. č. 4.). Jinak vyjádřeno, byl-li nedbalostní trestný čin spáchán v tzv. souběžném pachatelství více pachatelů, lze každému z pachatelů přičítat podle okolností odpovědnost za celý následek jako by jej způsobil sám, přestože všichni zúčastnění se posuzují jako samostatní pachatelé, nikoli jako spolupachatelé (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2008, sp. zn. [5 Tdo 1466/2008](#) nebo také usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 12. 2011, sp. zn. [5 Tdo 1375/2011](#)). O takovou naznačenou situaci se v dané věci jedná. Nejvyšší soud musí ovšem současně skutečně připustit, že není sporu o tom, že pokud by poškozený P. Š. nezemřel, byl by patrně důvodně podezřelý, že z nedbalosti způsobil obecné nebezpečí ve smyslu § 273 tr. zákoníku i on sám. Zde je namístě připomenout, že zavinění z nedbalosti není vyloučeno spoluzaviněním jiných osob (gradace příčinné souvislosti), přičemž i tyto osoby mohou naplnit skutkovou podstatu daného trestného činu. Jinak vyjádřeno, jednotlivá nedbalostí jednání více obviněných mohou vyústit ve společný následek, který vede k naplnění konkrétního trestného činu. V takovém případě, tj. způsobení společného následku z nedbalosti, se vina každého z obviněných posoudí ohledně celého následku jako samostatné spolupachatelství (viz rozhodnutí publikovaná pod č. [51/1956](#) nebo [82/1956](#) Sb. rozh. tr.).

97. Pokud obviněný v dané souvislosti poukazuje na skutečnost, že v záznamu o zahájení úkonů trestního řízení je uvedeno, že se jednání, v němž by mohl být spatřován trestný čin podle § 273 tr. zákoníku, mohl dopustit právě poškozený P. Š., nelze tuto námitku pod zvolený dovolací důvod, ale

ani žádný jiný podřadit. Toliko stručně je třeba akcentovat, že vymezení prověřovaného skutku v záznamu o zahájení úkonů trestního řízení je vždy pouze rámcové, včetně uvedení případných osob, které se mohly dopustit trestného činu, a dokumentuje informace o tom, že se nějaké události a skutkové okolnosti prověřují, zda v souvislosti s nimi nebyl spáchán trestný čin, a to na základě skutečností, které jsou orgánům činným v trestním řízení známy v daný okamžik. Zde je třeba poukázat na skutečnost, že předmětný záznam byl sepsán ještě v den dopravní nehody 21. 3. 2019, z čehož je patrné, že orgány činné v trestním řízení ještě neměly k dispozici podrobné informace o všech okolnostech případu, a ani z podstaty věci nemohly mít. Za naznačené situace bylo i jistým způsobem logické, že jako tzv. prvotní podezřelý připadal v úvahu právě řidič nákladního vozidla, přičemž zda tomu tak je či nikoliv by bylo objasněno v rámci dalšího prověřování.

98. Obviněný rovněž v podaném dovolání nesouhlasí s tím, že oba soudy přičítaly vinu, a tedy trestní odpovědnost za způsobený přečin, jak jemu, tak i jeho zaměstnavateli, tj. obviněné společnosti A. s., spol. s r. o., přičemž ve vztahu k obviněnému dovodily porušení jeho základních povinností coby vedoucího pracovníka zaměstnavatele a ve vztahu k obviněné obdobně dovodily porušení týchž povinností samotným zaměstnavatelem. Předně je třeba zdůraznit, že otázkou, zda vystupoval obviněný jako vedoucí pracovník, se soudy nižších stupňů řádně zabývaly, přičemž přesvědčivě popsaly, na základě jakých důkazů k tomuto závěru dospěly. Protože obviněný tuto námitku uplatnil i pod námitkou tzv. extrémního rozporu, Nejvyšší soud ni odkazuje.

99. Nad rámec shora uvedeného Nejvyšší soud uvádí, že závěry soudů nižších stupňů stran toho, že obviněný byl povinen jako vedoucí zaměstnanec a nadřízený (nejen) poškozeného dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, mj. tedy poskytovat svým podřízeným pracovní pomůcky v řádném stavu potřebné k plnění pracovních povinností, jsou logické a mají oporu v příslušné právní úpravě. Předmětná povinnost obviněnému jakožto vedoucímu zaměstnanci vyplývala z § 302 písm. c) a § 101 odst. 1, 2 zák. práce ve spojení s § 11 zák. práce. Podle § 11 zák. práce se vedoucími zaměstnanci zaměstnavatele rozumějí zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny. Takové postavení obviněný nepochybně u obviněné právnické osoby měl, jestliže řídil práce na staveništi XY v zóně XY. Ze skutkové věty rozsudku soudu prvního stupně je zřejmé, že obviněný pak porušil ustanovení § 101 odst. 1, 2 zák. práce a § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb., neboť porušil povinnost jako vedoucí zaměstnanec pečovat o bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci, povinnost zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodné pro práci, na kterou budou používány, povinnost, aby byly stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí pravidelně a řádně udržovány, kontrolovány a revidovány. Předmětné povinnosti měly nepochybně povahu porušení důležité povinnosti, neboť za porušení důležité povinnosti lze považovat porušení takové povinnosti, jež má za dané situace zpravidla za následek nebezpečí pro lidský život nebo zdraví, kde tedy jejím porušením může snadno dojít k takovému následku (srov. závěr publikovaný pod č. [11/1964](#) Sb. rozh. tr.). O porušení důležité povinnosti se v předmětné věci nepochybně jednalo, pokud obviněný porušil své povinnosti na úseku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které mu byly uloženy zákonem v zájmu ochrany osob a jejich zdraví, neboť právě skutečnost, že předmětné vozidlo nebrzdilo, a to, že se jednalo o nákladní vozidlo, které je *a priori* určeno k převážení těžkých nákladů ve stavebnictví, zvyšovalo závažným způsobem riziko, že nedodržení předmětných předpisů a používání takto nevyhovujícího vozidla v běžném dopravním provozu povede k ohrožení života a zdraví jiných osob, ale i majetku.

100. Dovolatel také nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu o tom, že míra spoluzavinění poškozeného na vzniklém následku je pouze 20 %. Předmětnou námitku pak podřazuje pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. v jeho první alternativě. Nejvyšší soud má ovšem za to, že

tato námitka směřuje do naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., protože souvisí s právním posouzením skutku (viz přiměřeně rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. 11. 2018, sp. zn. [3 Tdo 1275/2018](#)). Následně se Nejvyšší soud touto námitkou věcně zabýval. Podle obviněného jednání poškozeného spočívalo – zjednodušeně řečeno – v rozhodnutí řídit vozidlo bez funkčních brzd a platného OTP a poté jej nezastavit v průběhu jízdy, což považuje obviněný za rozhodující příčinu, kterou lze považovat podle něj za „určující příčinu“ následně vzniklého škodlivého následku. Akcentuje, že poškozený nebyl osobou nesvéprávnou, která by snad musela učinit vždy to, co se jí tzv. řekne nebo přikáže. Jednalo se podle něj o zjevně standardně uvažujícího člověka, který již z titulu držitele příslušného řidičského oprávnění musel být srozuměn s tím, že vozidlo bez platného OTP nesmí vjíždět na pozemní komunikaci, což platí i pro vozidla nefunkční či částečně nefunkční. Obviněný proto namítá, že soudy přehlíží povinnost poškozeného P. Š. coby řidiče ve smyslu § 5 odst. 1 písm. a) zákona o provozu na pozemních komunikacích, tj. povinnost řidiče užít vozidlo, které splňuje technické podmínky stanovené zvláštním právním předpisem.

101. Lze připustit, že soud prvního stupně se skutečně otázkou míry spoluzavinění poškozeného na vzniklém následku nijak nezabýval. Z rozsudku odvolacího soudu je patrné, že tento dospěl k závěru, že míra spoluzavinění poškozeného na vzniklém následku byla 20 %, byť skutečně své úvahy podrobněji neobjasnil. Jedná se o jistý nedostatek předmětného rozhodnutí, který ovšem není takového rázu, že by napadené rozhodnutí nemohlo obstát. Podle Nejvyššího soudu nelze pominout, že bylo provedeným dokazováním prokázáno, že primární příčinou předmětné dopravní nehody, a tudíž i vzniku obecného nebezpečí, byl špatný technický stav vozidla, konkrétně pak stav brzdového systému vlivem nedostatečné údržby tohoto motorového vozidla, nikoliv náhlá závada, kterou by nebylo možné předvídat (viz revizní znalecký posudek ze dne 19. 5. 2023). Jinak vyjádřeno, primární příčinnou dopravní nehody bylo nedodržení zákonných povinností obviněného a spoluobviněné právnické osoby jakožto zaměstnavatele poškozeného P. Š. [k tomu viz § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb.]. Nebýt tedy primárního selhání v podobě nedodržení zákonných povinností ze strany obviněných, nedošlo by k předmětné dopravní nehodě, kdy řidičem vozidla byl právě poškozený P. Š., který na následky poranění z této dopravní nehody posléze zemřel.

102. Při hodnocení míry spoluzavinění poškozeného je nezbytné uvést, že poškozený nebyl schopen sám skutečný stav brzdového systému zjistit, byť lze připustit, že poškozený věděl o tom, že vozidlo má problémy s brzdami (viz výpověď jeho přítelkyně). Přesto s vozidlem jel, čímž nepochybně porušil své povinnosti řidiče podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona o provozu na pozemních komunikacích. Při posuzování míry jeho spoluzavinění nelze ovšem pominout, že se jednalo o velmi mladou osobu, která neměla dostatek životních zkušeností, přičemž přestože si na problémy s brzdami na pracovišti stěžoval, tak toto bylo bagatelizováno (viz výpověď svědkyň K. a K.-V.). Navíc se nacházel v podřízeném postavení vůči obviněnému. Současně nelze pominout, že se mělo jednat o krátkou jízdu, přičemž lze i logicky předpokládat, že přes jisté problémy s brzdami vozidlo bylo schopno jízdy a nebylo zcela neovladatelné, o čemž svědčí skutečnost, že první odvoz z lomu s vozidlem poškozený realizoval. Nejvyšší soud současně zdůrazňuje, že z provedeného dokazování vyplynulo, že se poškozený v průběhu jízdy, když se zjistil, že mu selhal brzdový systém na vozidle a vozidlo se stalo neovladatelné, snažil v maximální možné míře zamezit vzniku škodlivého následku. Ze stylu jeho jízdy a z jeho reakcí totiž bylo zjevné, že se snaží minimalizovat riziko vzniklých škod. Lze tedy uzavřít, že nebýt primárního selhání v podobě nedodržení zákonných povinností ze strany obviněných, nedošlo by k předmětné dopravní nehodě, při níž řidičem vozidla byl právě poškozený, který na následky poranění z této dopravní nehody posléze zemřel. Vzhledem ke všem shora uvedeným okolnostem případu považuje i Nejvyšší soud vyjádřenou míru spoluzavinění poškozeného za odpovídající. Nadto je vhodné uvést, že poškozený by jen obecné nebezpečí zvýšil, neboť to bylo právě jednání obviněného a obviněné právnické osoby, které toto obecné nebezpečí způsobilo. Samotné namítané pochybení poškozeného, jenž vyjel na pozemní komunikaci s vozidlem, které nemělo platnou technickou kontrolu a mělo problémy s brzdami, o čemž věděl, tedy nevylučuje

trestní odpovědnost toho, kdo mu takovou jízdu z pozice nadřízeného nařídil, případně mu v ní nezabránil, ač věděl nebo minimálně měl vědět, že vozidlo není udržované a nemá platnou technickou kontrolu, pokud následně k obecnému nebezpečí došlo, jako tomu bylo v posuzované věci.

103. Nad rámec shora uvedeného ještě Nejvyšší soud dodává, že případné jednání poškozeného, které namítá obviněný a spoluobviněná právnická osoba, by mohlo být posouzeno jako porušení důležité povinnosti ve smyslu § 273 odst. 2 písm. b), c) tr. zákoníku, přičemž právní kvalifikace podle § 273 odst. 4 tr. zákoníku by pak nepřicházela v úvahu. Z pohledu tohoto závěru je ovšem nezbytné uvést klíčovou skutečnost – totiž, že s ohledem na to, že poškozený zemřel, bylo by trestní řízení vedené proti takové osobě nepřijatelné podle § 11 odst. 1 písm. e) tr. ř. Naznačené závěry ovšem ničeho nemění na skutečnosti, že to byli právě obvinění, kteří zanedbali údržbu nákladního vozidla, což bylo posléze v trestním řízení určeno jakožto primární příčina předmětné dopravní nehody. Navíc, jak již bylo naznačeno, i pokud by případné porušení právních předpisů bylo možno posoudit jako jednu z příčin nehodového děje a způsobeného následku, tak by se jednalo o případ gradace příčinné souvislosti.

104. Lze tedy ve vztahu k dovolání obviněného P. H. shrnout, že se částečně jedná o námitky, které nejsou podřaditelné pod jím uplatněné dovolací důvody, ovšem ani jiné uvedené v § 265b odst. 1 tr. ř., a částečně se jedná o námitky nedůvodné, popř. zjevně neopodstatněné.

K dovolání obviněné právnické osoby A. s., spol. s r. o.:

105. Především je třeba uvést, že značnou část v dovolání deklarovaných námitek obviněná právnická osoba uplatnila, stejně jako obviněný P. H., již v předchozích stádiích trestního řízení, především pak ve svém odvolání. Vzhledem k obsahu uplatněné dovolací argumentace obviněné právnické osoby je pak nutno konstatovat, že jde přinejmenším v její podstatné části pouze o opakování obhajoby, se kterou se již vypořádaly soudy nižších stupňů v odůvodnění svých rozhodnutí. S přihlédnutím k tomuto závěru je třeba odkázat na vyjádření výše řešící situaci opakování stejných námitek v rámci dovolání jako v řízení před soudy nižších stupňů.

106. – 109. Bez ohledu na shora prezentovaný závěr přistoupil Nejvyšší soud k věcnému přezkumu podaného dovolání. Obviněná právnická osoba v podaném dovolání namítá ve vztahu k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. vadu tzv. zjevného rozporu mezi skutkovými zjištěními a provedeným dokazováním. K tomu se Nejvyšší soud stručně vyjádřil a odkázal na své vyjádření, v němž bylo reagováno na v podstatě totožné námitky dovolatele P. H.

110. Rovněž ve vztahu k dalším námitkám obviněné právnické osoby vztahujícím se k naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. lze konstatovat, že obviněná ve své dovolací argumentaci prakticky vzato přejímá dovolací argumentaci obviněného P. H. Nejvyšší soud pro jistou stručnost odkazuje na svou argumentaci uvedenou právě ve vztahu k těmto námitkám dovolatele P. H.

111. Současně dovolatelka pod tímto dovolacím důvodem rovněž uplatnila námitku spočívající zjednodušeně řečeno v tvrzení, že jí předmětné jednání obviněného P. H. bylo nesprávně přičítáno ve smyslu § 8 odst. 2 t. o. p. o., neboť pro tento postup podle ní nebyly dány podmínky. Tuto námitku považuje Nejvyšší soud za uplatněnou právně relevantním způsobem, přičemž je podřaditelná pod zvolený dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.

112. – 120. Nejvyšší soud v obecné rovině připomíná, že zákon o trestní odpovědnosti právnických osob vychází z principu, že sama právnická osoba trestný čin nepáchá, ale právnické osobě se pouze přičítá za podmínek uvedených v § 8 odst. 2 t. o. p. o. spáchání trestného činu, je-li spáchán osobami

uvedenými v § 8 odst. 1 písm. a), b), c) nebo d) t. o. p. o., a to příp. ve spojení s podmínkami uvedenými v dalších odstavcích tohoto ustanovení.

121. Z pohledu naznačených východisek je třeba uvést, že v posuzované věci poškozený P. Š. řídil před uvedenou dopravní nehodou předmětné nákladní vozidlo zn. GINAF na základě pokynu svého nadřízeného obviněného P. H., vedoucího pracovníka u obviněné A. s., spol. s r. o., coby zaměstnavatele. Předmětným vozidlem jel do lomu XY za účelem zajištění kamenné drtě, která měla být posléze použita na stavbě, kde byla obviněná společnost jedním ze zhotovitelů. Bylo tak v zájmu obviněné společnosti, aby byla předmětná stavba dokončena včas. Jednoznačně však bylo třeba uvedené jednání vyhodnotit jakožto spáchané v rámci činnosti právnické osoby, protože souviselo s její podnikatelskou činností. Námitce dovolatelky, popřípadě i dovolatele, že by snad poškozený předmětné vozidlo řídil ze své vlastní iniciativy, popř. přes zákaz ze strany obviněného P. H., natožpak po tvrzeném ukončení pracovní doby, vskutku nebylo možno přisvědčit, přičemž soudy nižších stupňů toto tvrzení dovolatelů měly za vyvrácené provedenými důkazy. Nadto se jedná o skutkovou námitku, která nebyla podřaditelná pod zvolený dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.

122. V souvislosti s trestní odpovědností právnických osob dále považuje Nejvyšší soud za nutné zdůraznit, že v případě obviněné právnické osoby není možno vycházet z pojetí zavinění ve smyslu § 15 a § 16 tr. zákoníku, avšak je třeba vycházet, jak již bylo konstatováno, z tzv. přičitatelnosti. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob tedy vychází z principu, že sama právnická osoba trestný čin nepáchá, ale právnické osobě se pouze přičítá za podmínek uvedených v § 8 odst. 2 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob spáchání trestného činu, je-li spáchán osobami uvedenými v § 8 odst. 1 písm. a), b), c) nebo d) t. o. p. o., popř. i za podmínek § 8 odst. 3 t. o. p. o. (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 13. 5. 2020, sp. zn. [6 Tdo 448/2020](#)). Jelikož bylo provedeným dokazováním prokázáno, že obviněný P. H. jakožto vedoucí zaměstnanec obviněné společnosti, zodpovědný za pracoviště, na němž vykonával práci i poškozený P. Š., o špatném technickém stavu stroje přinejmenším věděl měl a mohl, lze prostřednictvím existence subjektivní stránky obviněného P. H. coby fyzické osoby ve spojení s existující přičitatelností jeho jednání obviněné právnické osobě dovodit, že byla v předmětné věci naplněna i zvláštní subjektivní odpovědnost právnické osoby. Pro úplnost totiž Nejvyšší soud dodává, že podle odborné literatury platí, že zavinění právnické osoby ve vztahu k některému z trestných činů vymezených v § 7 t. o. p. o. je zásadně odvozováno od zavinění fyzické osoby, která při spáchání trestného činu jednala v zájmu právnické osoby nebo v rámci její činnosti ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) až d) t. o. p. o. (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2015, sp. zn. [8 Tdo 627/2015](#); a dále ŠÁMAL, P. a kol. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 176).

123. K uvedeným námitkám dovolatelky Nejvyšší soud uzavírá, že otázce přičitatelnosti jednání obviněného P. H., jakož i jeho postavení v rámci obviněné společnosti A. s., spol. s r. o. – a to především –, byla v rozhodnutích soudů nižších stupňů věnována dostatečná pozornost, neboť sice v rozsudku soudu prvního stupně je otázce odpovědnosti právnické osoby jako takové věnován menší prostor, avšak významně větší prostor je věnován právě otázce jednání obviněného P. H. a jeho postavení v obviněné společnosti, což je klíčové z hlediska možné přičitatelnosti jeho jednání ve smyslu § 8 t. o. p. o.

124. Nad rámec shora uvedeného ve vztahu k tvrzení obviněné právnické osoby, že soudy nijak neodůvodnily, proč je obviněný P. H. osobou, na kterou je možno nahlížet jako na osobu ve vedoucím postavení, která u právnické osoby vykonávala řídicí nebo kontrolní činnost ve smyslu § 8 odst. 1 písm. b) t. o. p. o., je třeba uvést, že zpravidla se těmito osobami rozumí i všichni vedoucí zaměstnanci dané právnické osoby, i když nejsou statutárním orgánem či členem statutárního orgánu právnické osoby nebo jejím zástupcem (podle občanského zákoníku i členové statutárního orgánu vystupují jako její zástupci *sui generis* – srov. § 164 odst. 1, 2 o. z.). Vedoucími zaměstnanci

ve smyslu § 11 zák. práce se rozumějí zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny (ŠÁMAL, P. a kol. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 207.) V předmětné věci pak není pochyb o tom, že obviněný byl vedoucím zaměstnancem ve smyslu § 11 zák. práce, neboť organizoval, řídil a kontroloval činnost pracovníků na předmětné stavbě. Proto i tato námitka je zjevně neopodstatněná.

125. Stran námitky obviněné právnické osoby, že nikde dosud nebylo řešeno, zda může být právnická osoba trestně odpovědná za přečin podle § 273 tr. zákoníku, lze uvést, že tato námitka je podřaditelná pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., ovšem zjevně neopodstatněná. Ustanovení § 7 t. o. p. o. totiž stanoví negativní výčet trestných činů, kterých se právnická osoba nemůže dopustit. Jelikož v tomto výčtu § 273 tr. zákoníku není, je nepochybné, že přečinu podle § 273 tr. zákoníku se může právnická osoba dopustit a zákon to i předpokládá.

126. Nejvyšší soud tak s ohledem na vše shora uvedené sumarizuje, že neshledal takové vady rozsudku soudu prvního stupně a rozsudku odvolacího soudu, ani řízení jim předcházejícího, které by byly s to založit obviněnými uplatněné dovolací důvody ani jiné dovolací důvody jmenované v § 265b odst. 1 tr. ř.

V.

Závěrečné zhodnocení Nejvyššího soudu

127. Nejvyšší soud tak uzavírá, že v trestní věci obviněného P. H. a obviněné právnické osoby A. s., spol. s r. o., nezjistil podmínky pro svůj kasační zásah, neboť dovolací argumentace obviněných v obou případech zčásti neodpovídala jimi uplatněným dovolacím důvodům ani žádnému jinému z dovolacích důvodů uvedených v § 265b odst. 1 tr. ř., a zčásti jim sice odpovídala, avšak jednalo se o argumentaci zjevně neopodstatněnou. Vzhledem k tomu, že na straně orgánů činných v trestním řízení nezjistil ani žádná pochybení, jež by byla s to přivodit závěr o porušení ústavně zaručeného práva obviněných na spravedlivý proces, Nejvyšší soud obě podaná dovolání obviněných podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl, přičemž tak rozhodl v souladu s § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání. Pokud jde o rozsah odůvodnění tohoto usnesení, odkazuje se na ustanovení § 265i odst. 2 tr. ř., podle něhož „v odůvodnění usnesení o odmítnutí dovolání Nejvyšší soud jen stručně uvede důvod odmítnutí poukazem na okolnosti vztahující se k zákonnému důvodu odmítnutí“.